

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 8. februar 2022
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Lasse Østergaard Ahmt
Sagsnr.: 2022-0030-7080
Dok.: 2285354

Besvarelse af spørgsmål nr. 460 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 460 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 12. januar 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Morten Messerschmidt (DF).

Nick Hækkerup

/

Henrik Skovgaard-Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 460 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af besvarelse af REU alm. del - svar på spm. 371 redegøre for, hvorvidt EMRK's artikel 15, der giver mulighed for, at visse af konventionens forpligtelser kan fraviges under krig eller anden offentlig faretilstand, der truer nationens eksistens, kan anvendes i terrørsager og over for bevæbnede bander, f.eks. LTF, NNV og Dødspatroljen?”

Svar:

1. Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 15, stk. 1, at enhver medlemsstat under krig eller anden offentlig faretilstand, der truer nationens eksistens, i det omfang, det er strengt påkrævet af situationen, kan træffe forholdsregler, der gør indgreb i dens forpligtelser ifølge konventionen, forudsat, at sådanne forholdsregler ikke er uforenelige med dens andre forpligtelser ifølge folkeretten. Der kan dog ikke med hjemmel i artikel 15 gøres afvigelse fra EMRK artikel 2, undtagen med hensyn til berøvelse af livet, der er en følge af lovlige krigshandlinger, og ej heller fra artiklerne 3, 4, stk. 1, og 7, jf. artikel 15, stk. 2.

En medlemsstat, som vil påberåbe sig retten til at fravige visse af konventionens bestemmelser, skal afgive en erklæring om de forholdsregler, som den således har taget, og om grundene dertil, jf. artikel 15, stk. 3. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) kan ikke på forhånd godkende en sådan erklæring, men vil ved behandlingen af en konkret klage tage stilling til, om fravigelseserklæringen finder anvendelse på klagen, og i bekræftende fald om fravigelsen er gyldig, jf. Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere, 5. udgave (2020), side 77.

2. Ved afgørelsen af, om fravigelseserklæringen finder anvendelse på klagen, anlægger EMD en indskrænkende fortolkning på linje med bestemmelsens ordlyd, jf. bl.a. EMD's dom af 26. november 1997 i sagen *Sakik m.fl. mod Tyrkiet*, præmis 36-39, og Kjølbro, a.st.

Ved afgørelsen af, om fravigelsen er gyldig, tager EMD bl.a. stilling til, om der foreligger krig eller anden offentlig faretilstand, der truer nationens eksistens. Denne betingelse vil være opfyldt, hvis nationen er i krig, eller der foreligger flere og alvorlige angreb på myndigheder og befolkning. EMD

har bl.a. fundet, at betingelsen var opfyldt i Det Forenede Kongerige i forbindelse med Irish Republican Armys (IRA) væbnede opstand i Nordirland, jf. bl.a. EMD's dom af 25. maj 1993 i sagen *Brannigan og McBride mod UK* og Kjølbro, a.st. EMD har endvidere fundet, at betingelsen var opfyldt i Det Forenede Kongerige i forbindelse med bekæmpelse af terror som følge af terrorangrebet på World Trade Center den 11. september 2001, jf. EMD's dom af 19. februar 2009 i sagen *A m.fl. mod UK*.

EMD har udtalt, at staterne grundlæggende har en vid skønsmargin, når det kommer til vurderingen af, hvorvidt der foreligger en anden offentlig faretilstand, der truer nationens eksistens. Denne skønsmargin komplimenteres dog af domstolskontrol, idet EMD bl.a. vurderer, om staten med sine forholdsregler er gået videre end strengt påkrævet som følge af situationen. I denne vurdering lægger EMD vægt på karakteren af de rettigheder, der påvirkes af fravigelsen, omstændighederne der har ført til faretilstanden og varigheden af tilstanden, jf. bl.a. EMD's dom i ovennævnte sag *A m.fl. mod UK*, præmis 173, og EMD's dom af 23. september 1998 i sagen *Demir m.fl. mod Tyrkiet*, præmis 43, samt Kjølbro, a.st., side 78.

3. Efter Justitsministeriets opfattelse er der på baggrund af de aktuelle forhold i Danmark ikke grundlag for, at Danmark påberåber sig EMRK artikel 15.

For så vidt angår foreningen Loyal to Familia (LTF) kan Justitsministeriet oplyse, at foreningen ved Højesterets dom af 1. september 2021 er blevet opløst efter grundlovens § 78, stk. 1.

Det bemærkes i den forbindelse, at det efter Justitsministeriets opfattelse må antages, at EMRK artikel 11 om foreningsfrihed ikke vil være til hinder for, at en forening opløses ved dom, hvis betingelserne for opløsning i medfør af grundlovens § 78 er opfyldt, jf. bilag 2 til Justitsministeriets besvarelse af 16. november 2017 af spørgsmål nr. 952 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, pkt. 8.4.

Jeg vil afslutningsvis understrege, at bander og organiserede kriminelle voldelige og utryghedsskabende adfærd efter min opfattelse skal bekæmpes hårdt. Regeringen overvejer løbende, om der er mulighed for at styrke indsatsen yderligere.